

PŘEPADOVÝ ODŘAD — NOVÝ PRVEK BOJOVÉ SESTAVY

Jedním z nově vytvářených nestálých (dočasných) prvků bojové sestavy divize a pluku v soudobém boji je **přepadový odřad**. Dosud jsme se s ním setkávali při rozboru úkolů operační manévrovací skupiny. Současné pojetí je však takové, že tento odřad můžeme vyčleňovat v pluku nebo divizi i v průběhu bojové činnosti — při vedení útočného, střetného nebo obranného boje.

Jeho vytvoření a zařazení do bojové sestavy na taktickém stupni si vyžadují takové principy soudobého vševojskového boje, jakými jsou např. udržení vysoké aktivity, rozhodnosti a nepřetržitosti vedení boje, překvapivá činnost a manévrovost vojsk. Jeho vytvoření vyžaduje také současné komplexní ničení nepřítele do celé hloubky, předpokládané bojové činnosti, především ničení jeho prostředků jaderného napadení, záloh a nově zjištěných objektů.

Přepadový odřad je určen k vedení **vysoce manévrovací aktivní samostatné činnosti v týlu nepřítele**. Jeho úkolem proto bude především zničit nebo zmocnit se prostředků jaderného a chemického napadení, míst velení, radioelektronických prostředků, dělostřelectva, skladů jaderné munice i jiného materiálu, vyřadit z provozu letiště, železniční stanice, mosty a další důležité objekty. Častým úkolem může být vedení postupných úderů na přicházející zálohy nepřítele z týlu s cílem narušovat jejich manévr, nedovolit zasazení do boje, demoralizovat vojska nepřítele a způsobovat v jeho týlu neklid a nejistotu, ničit živou sílu, techniku a zmocňovat se zajatců.

Přepadový odřad může být vyslán v hodnotě **zesíleného motostřeleckého i tankového pluku**. V tom případě může ničit, zmocnit se nebo zneškodňovat dva až tři objekty. Bude-li vyslán v hodnotě **zesíleného praporu**, může zničit (zneškodnit) jeden nebo dva nepřátelské objekty.

Použití přepadového odřadu předpokládáme především v **útočném boji**, zejména při rozvíjení útoku, při přechodu do pronásledování, případně i ve střetném boji, tj. v situacích, které umožňují široký manévr. Jeho činnost je blízká činnosti předsunutého odřadu, liší se ve svém konečném cíli.

Přepadový odřad dovedně využívá odkrytých boků, mezer a slabých míst v nepřátelské obraně a postupuje v určeném směru. Obchází jednotlivé uzly odporu, které jsou na směru jeho postupu, aby se tak vyhnul zdlouhavým bojům, a rychle proniká k určeným objektům v týlu nepřítele. Slabého nepřítele ničí. V tom je jeho činnost shodná s předsunutým odřadem. Odlišuje se tím, že předsunutý odřad po zmocnění se určeného objektu (zpravidla prostoru, důležité čáry, přechodu přes vodní překážku, části nepřátelské obrany) jej **drží do příchodu hlavních sil.**

Přepadový odřad naopak **krátkým a smělým útokem z chodu**, obvykle z několika směrů, stanovený **objekt zneškodňuje nebo ničí**, a to objekt rozmístěný na malém prostoru jediným úderem, objekt, který se nachází na velkém prostoru, několika údery, vedenými postupně na jednotlivých směrech. Mnohdy tento způsob činnosti bude kombinován s použitím taktického vzdušného výsadku. Po splnění tohoto úkolu prostor objektu i s případným ukořistěným materiálem opouští.

K vedení překvapivého přepadu může velitel odřadu uspořádat různě svou bojovou sestavu. V každém případě musí vyčlenit dostatek sil k podrobnému průzkumu (doplňkovému průzkumu) objektu i přiléhajícího terénu. Spolu s ním zabezpečit dostatečný počet průvodců na jednotlivé směry úderů, kteří se mohou na své povinnosti připravovat jako součást vyslaných průzkumných orgánů velitelem přepadového odřadu.

Přesun přepadového odřadu a jeho přibližování k objektu může nepřítel zjistit. V tom případě je nutné očekávat nejen úporný boj osádky nepřátelského objektu, ale i přísun nových sil a prostředků (případně i výsadku, aeromobilních jednotek) do tohoto prostoru. Proto musí velitel přepadového odřadu vyčlenit část sil, které budou zajišťovat činnost hlavních sil a jejich odchod do prostoru shromáždění. Velitel odřadu musí tyto jednotky rozmístit k přehrazení směrů možného přísunu nepřátelských záloh a do prostoru možného shozu výsadku.

Při boji s nepřítelem, který je v převaze, zdržují jeho postup palbou z výhodných čar, zřizují výbušné i nevýbušné zátarasy, aby tak vytvořily optimální podmínky pro splnění úkolu hlavními silami přepadového odřadu. Boj těchto skupin bude v tomto případě podporován palbou dělostřelectva, údery bojových vrtulníků a nemůžeme vyloučit ani vedení jaderného úderu.

Po úspěšném přepadu opouští odřad co nejrychleji místo bojů a shromáždí se ve stanoveném prostoru, který je vybrán podle předpokládaného nového úkolu. Tím může být:

- pokračovat v přepadové činnosti, tzn. přesunout se skrytě a co nejrychleji do prostoru dalšího objektu nepřítele, určeného velitelem divize k přepadu,

- ukončit činnost jako přepadový odřad a splnit úkol zpravidla stanovený předsunutému odřadu, tj. ovládnout výhodnou čáru (prostor, objekt) v hloubce nepřátelské obrany a udržet jej do příchodu hlavních sil.

Za méně efektivní využití jednotek, které úspěšně manévrují v týlu nepřítele, považují takový úkol, jako je např. vedení průzkumu ve prospěch nadřazeného, drobná diverzní činnost a zaujetí prostoru soustředění a vyčkání v něm do příchodu hlavních sil divize.

Přesuny do jednotlivých prostorů uskutečňuje přepadový odřad zpravidla v pochodové nebo předbojové sestavě pod ochranou pochodového zajištění, tzn. předvoje, čelních pochodových záští a je-li to nutné, pak i boční záštity. (Vzhledem k poměrně krátkému přesunu mohou být vzdálenosti jednotlivých

prvků zajištění menší.) Pluk jako přepadový odřad vybírá ke svému přesunu nejméně dvě pochodové osy. Do bojové sestavy se rozvíjí jen tehdy, má-li zničit nebo zneškodnit nepřátelské objekty.

Činnost přepadového odřadu musí být překvapivá, rychlá a musí se vyznačovat zvláštní rozhodností, aktivitou a smělostí. Způsoby boje nesmí být šablonovité. V každém případě závisejí na reálných podmínkách bojové situace, zejména však na charakteru, síle, složení a uspořádání nepřátelského objektu. Efektivnost jeho vyslání do týlu nepřítele bude při dodržení těchto podmínek vysoká.

Vyslání přepadového odřadu plánuje velitel divize již při organizování boje. Stejně tak je možné, že bude nutné rozhodnout o jeho předem neplánovaném použití, když vyřazení důležitého nepřátelského objektu jinými prostředky bude neefektivní nebo jen složitě realizovatelné. Velitel divize k vytvoření a vyslání přepadového odřadu využije především druhý sled (vševojskovou zálohu), případně jeho (její) část. Pokud je situace výhodná (např. po úspěšném průlomu nepřátelské obrany a přechodu do pronásledování), je možné k vytvoření tohoto dočasného prvku bojové sestavy využít i prvosledový pluk (prapor). Další varianta může vzniknout, když velitel divize nařídí vyslat přepadový odřad to týlu nepřítele tomu veliteli pluku, který má volný bojeschopný druhý sled nebo může použít i jeden z prvosledových praporů. Nemůžeme vyloučit ani takovou situaci, že při neočekávaném zjištění důležitého objektu bude změněn úkol již vyslanému předsunutému odřadu. V některých případech bude toto řešení nejefektivnějším a nejrychlejším způsobem ničení (vyřazení) objektu nepřítele.

Velitel divize vyčleňuje přepadovému odřadu potřebné posilové prostředky a stanoví mu bojový úkol, lhůty jeho splnění, směr činnosti, místo a dobu spojení s hlavními silami po splnění bojového úkolu. Určí způsob podpory palbou dělostřelectva, údery letectva a další opatření k všestrannému zabezpečení vyslání, přesunu a boje odřadu.

Síla a složení posilových prostředků i hodnota palebné podpory boje přepadového odřadu bude závislá na řadě faktorů. Nejdůležitější z nich budou:

1. Bojový úkol, který bude pluk (prapor) plnit, tj. především bojová hodnota (velikost, uspořádání, odolnost, důležitost, možnost přístupu, charakter složení, obrana a ochrana atd.) objektu určeného k přepadu a jeho vzdálenost od čáry dotyku (možnost dosahu palebných prostředků divize, potřeba širokého manévru apod.).

2. Posílení, které výrazně ovlivní konkrétní bojová situace a možnosti divize k vyčlenění přepadového odřadu.

3. Bojové možnosti přepadového odřadu, do kterého může být vyčleněn motostřelecký pluk (prapor) na BVP, obrněných transportérech nebo tankový pluk (prapor), a to jak z prvního sledu (tzn., že je již určitým způsobem posílen nebo má určité ztráty), tak z druhého sledu (bez posilových prostředků, ale rovněž s různým stupněm ztrát).

4. Množství času, který je k dispozici pro vytvoření a vyslání přepadového odřadu, neboť zahájit úder ihned bude základním předpokladem úspěchu zvláště u mobilních objektů.

Hloubka, do které bude velitel divize vysílat přepadový odřad, nebude pravděpodobně přesahovat stanovenou hloubku bojového úkolu divize, tj. čáru (prostor) úkolu dne. To znamená, že ke spojení s hlavními silami divize dojde ve stejný den, kdy byl přepadový odřad vyslán. Protože průměrné denní tempo

útoku předpokládáme až 50 km, ve zvlášť výhodné situaci 80 km, a přepadový odřad budeme vysílat až v průběhu úspěšného boje, vyplývá z toho, že tato hloubka nebude velká. Bude činit 20 až 30 km, v operační hloubce i více.

Hlavní síly divize překonají tuto vzdálenost za 4 až 6 hodin. S jejich přiblížením k přepadovému odřadu bude narůstat i možnost jeho palebné podpory prostředky hlavních sil divize. Současná organizace vševojskového pluku umožňuje po tuto dobu vést samostatnou bojovou činnost.

Pro prapor platí analogicky požadavek Bojového řádu na taktický vzdušný výsadek, který musí být schopen vést samostatnou činnost po dobu 3—4 hodin. Proto u přepadového odřadu v hodnotě praporu (pokud nebude podstatně zesílen) by měla být hloubka jeho vyslání do 20 km považována za maximální.

Z toho vyplývá závěr, že v některých případech bude postačovat vyslání pouze organického pluku (praporu), případně s těmi prostředky, kterými byl již posílen v průběhu boje. Pokud to situace divize umožňuje, pak za optimální **posílení** přepadového odřadu v hodnotě pluku můžeme považovat až dva dělostřelecké oddíly, protiletadlovou raketovou baterii, ženijní jednotku k odtarasování, popř. k ničení objektů. Tankovému pluku bude vhodné přidělit motostřeleckou jednotku v síle do praporu. Velitel divize usnadní plnění úkolu přepadovému odřadu i tím, že mu přidělí rušiče jednorázového použití, které jsou schopny zarušit veškeré VKV spojení a část KV a RRL spojení.

Motostřelecký prapor může být posílen tankovou četou (rotou), až dvěma dělostřeleckými bateriemi, četou PTRS, ohňomety a ženijní jednotkou s trhavinami. Tankový prapor naopak motostřeleckou jednotkou. Štáb praporu může být zesílen např. politickým pracovníkem, důstojníkem ženijního vojska apod.

Stejně pozorně musí řešit velitel divize (pluku) **materiální zabezpečení** přepadového odřadu, aby na jedné straně nedošlo ke snížení pohyblivosti a manévrovosti tohoto prvku bojové sestavy (v případě zbytečně vezených zásob), ale na druhé straně mohl spolehlivě splnit všechny stanovené úkoly. Především je potřebné propočítat, zda úkol přepadového odřadu a podmínky, ve kterých jej bude plnit, vyžadují vytvoření zvýšených zásob. Domnívám se, že u munice by současné pohyblivé zásoby ve většině případů měly zabezpečit splnění úkolů (zejména půjde-li o přepadovou činnost jednoho objektu). Při požadavku na zničení (ovládnutí) více objektů můžeme předpokládat, že bude třeba buď vytvořit zvýšenou zásobu munice a vézt ji na dopravních prostředcích od zahájení plnění úkolu, nebo doplnit přepadový odřad vzduchem (vrtulníky) nejlépe v prostoru shromáždění po splnění prvního přepadu nepřátelského objektu.

Zásoby PHM, pokud bude odřad doplněn před svým vysláním, jsou dostačující na plnění tohoto úkolu (i při ničení více objektů) a není potřebné vytvářet zvýšené zásoby. Na druhé straně je ale nutné posoudit (a to zejména u pluku), jaký materiál a prostředky, odřad pro svou činnost potřebovat nebude a poněchat je v hlavních silách divize.

Závažným úkolem bude posílení přepadového odřadu prostředky, k zachránění života raněných (k odborné lékařské pomoci) a zdravotnickým materiálem. Předpokládáme-li doplnění zásob vzduchem, budou vrtulníky při zpátečním letu přednostně využity k odsunu raněných. Pokud tato možnost není, pak je nutné posílit přepadový odřad i odsunovými prostředky a stanovit zdravotnická zařízení, do kterých budeme raněné odsunovat.

Velitel divize (pluku) musí stanovit i potřebné úkoly **součinnosti**. Sleduje činnost přepadového odřadu s pluky útočícími čelně, s palebnými prostředky divize, se způsobem využití jejich palby a úderů, s vojskovým letectvem, které

působí v jeho prospěch, s taktickým vzdušným výsadkem (je-li do zájmového prostoru vysazován), s průzkumným odřadem nebo průzkumnými skupinami, které plní úkol na stejných směrech činnosti přepadového odřadu nebo jednoznačně v jeho prospěch.

Velitel divize bude **velet** přepadovým odřadům především z velitelského stanoviště. V případě potřeby využije vzdušné místo velení. Ve výjimečných případech, např. je-li pochybnost, že bude udrženo spojení (a tím dojde k přerušování velení) při plnění zvláště důležitého úkolu apod., může zřídit pomocné velitelské stanoviště (PoVS) a obsadit jej příslušníky štábu divize v čele se zástupcem velitele. Široké používání technických prostředků spojení bude klást vyšší nároky na utajení, ochranu proti rádiovému průzkumu a rušení nepřitelem.

Mezi povinnostmi nadřízeného patří i to, aby po vydání úkolu poskytl veliteli přepadového odřadu účinnou pomoc při přijímání rozhodnutí, v politické práci, při začlenění posilových prostředků do sestavy odřadu, při vytvoření optimální pochodové (a tím budoucí bojové sestavy). Musí ho dostatečně informovat o objektu přepadu, jeho okolí a možných přístupech k němu, o možnostech protipatření nepřitele apod.

Má rovněž plnou odpovědnost za všestranné zabezpečení jeho vyslání. V prostoru, kde bude odřad přecházet frontu, musí proto vytvořit takové podmínky, aby mohl přesun zahájit v rychlém tempu, bez zavázání se do boje s pozemním nepřítelem a bez odražení vlastními prostředky úderů nepřitele ze vzduchu.

V útočném boji je přepadový odřad jen dočasným a nestálým prvkem bojové sestavy divize. V případě, že divize plní úkol jako operační manévrovací skupina armády, je její činnost bez přepadových odřadů nemyslitelná. OMS totiž nebude plnit jen operační a operačně taktické úkoly, ale musí v průběhu své činnosti obsazovat, ničit a umlčovat i objekty menšího taktického významu. Proto může velitel divize určit a vyslat i více přepadových odřadů, které plní úkoly současně na několika směrech.

Některé zásady organizace, posílení i činnosti přepadových odřadů OMS jsou odlišné od dříve uvedených pohledů na jejich vytváření a vyslání během útoku divize. Rozdílnost vyplývá především ze dvou skutečností:

1. Divize jako OMS působí v celé šířce armádního útočného pásma, tzn., že prostor pro vyslání přepadových odřadů je mnohonásobně širší než u divize, která vede útočný boj v pásmu 10 až 20 km. Proto směry vyslání přepadového odřadu povedou ve většině případů mimo směr postupu OMS — do stran a boků.

2. Divize jako OMS bude dosahovat denního tempa až 100 km, tj. až dvojnásobku tempa divize v útočném boji. Přitom se ve většině případů nebude k přepadovému odřadu přibližovat, ale naopak se bude od něj vzdalovat. Tím se bude prodlužovat doba samostatné činnosti přepadového odřadu, zejména bude-li ničit více nepřátelských objektů. Nebude proto zvláštností, že ke spojení přepadového odřadu s hlavními silami operační manévrovací skupiny bude docházet až další den bojové činnosti.

Přepadové odřady, složené ze zesílených motostřeleckých (tankových) pluků a praporů, zpravidla postupují na čele proudů hlavních sil divize po osách, které umožňují jejich rychlé vyjití k objektům, jež mají zničit nebo ovládnout. K přepadové činnosti divize přechází, jakmile se odpoutá od hlavních sil armády. Úkoly plní zpravidla v součinnosti s výsadky a vojenským letectvem, jakož i s průzkumnými odřady a skupinami na jednotlivých směrech.

Posílení musí být však zpravidla větší než v předcházejícím případě, protože přepadový odřad bude mít podporu palebných prostředků hlavních sil OMS jen v omezené míře. Vyplývá to i ze skutečnosti, že jeho samostatná činnost bude časově podstatně delší. Proto je nutné vytvořit zvýšené zásoby munice a pohonných hmot, a posílit odřad zdravotnickými odsunovými prostředky.

Od okamžiku, kdy pluk (prapor) a jeho posilové prostředky obdrží úkol, musí být zahájena intenzivní politická práce. Půjde zejména o to, aby byli příslušníci přepadového odřadu připraveni na vedení rozhodné a aktivní činnosti v nepřátelském týlu, k vysoké bdělosti a ostražitosti, smělému a odvážnému jednání, dosažení vysokého tempa přesunu a překvapivého úderu, k přesnému splnění všech vydávaných rozkazů.

Přepadové odřady v síle praporu mohou působit do vzdálenosti 20 až 30 km od hlavních sil operační manévrovací skupiny a přepadové odřady v síle pluku do 50 km. Po splnění úkolu se přesunují za hlavními silami a připojí se zpravidla na jejich zád. Přednostně jsou doplňovány municí a PHM, uvádějí se v co nejkratším čase do plné bojové pohotovosti a podle zámyslu velitele OMS jsou začleněny do sestavy operační manévrovací skupiny. Bude-li to nutné, soustředí se v určených shromaždištích, kde obdrží nový úkol. V tomto případě bude potřebné přednostně doplnit zásoby (zpravidla vzduchem), odsunout raněné k poskytnutí odborné lékařské pomoci a uvolnit odsunové zdravotnické prostředky.

V článku jsem uvedl některé názory na úlohu přepadových odřadů. Z obsahu článku vyplývá, že příprava, organizace a vedení bojové činnosti těchto odřadů nebude lehkou záležitostí ani pro zkušené, dobře vycvičené a připravené velitele, ochotné zdravě riskovat a schopné samostatně a rychle se rozhodovat. Tato činnost bude vždy charakterizována nedostatkem času, nečekanými zvraty v situaci, pohybem a bojem v neznámém terénu, v týlu nepřítelů, odtrženě od vlastních vojsk.